

**PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ –
POMOC OFIAROM – REALIZOWANY W POWIECIE MYŚLENICKIM
W ROKU 2008**

I. Podstawa prawna:

Program ten powstał w odpowiedzi na **ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. Nr 180, poz. 1493)** oraz w oparciu o Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Małopolski Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

II. Założenia ogólne i cele programu:

Cele ogólne Programu:

1. zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie, pomoc ofiarom oraz inicjowanie i wspieranie działań polegających na podnoszeniu świadomości społecznej w zakresie przyczyn i skutków przemocy w rodzinie na terenie powiatu myślenickiego.
2. wypracowanie modelowego rozwiązania kwestii przeciwdziałania przemocy w środowisku ww. powiatu oraz koordynowanie działań pomocowych jak również stworzenie organizacyjnych i kadrowych warunków do udzielania profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy w rodzinie.
3. propagowanie idei systemowej współpracy między instytucjami i organizacjami – tworzenie lokalnej sieci pomocy oraz zespołów interdyscyplinarnych.
4. podnoszenie kompetencji zawodowych pracowników instytucji w zakresie rozpoznawania przemocy oraz właściwego stosowania strategii zaradczych i pomocowych
5. wspieranie ofiar przemocy w rodzinie w przezwyciężaniu sytuacji kryzysowej oraz w przerwaniu cyklu przemocy, a także zapobieganie kolejnym aktom przemocy w rodzinie.
6. terapia ofiar przemocy w rodzinie (dorosłych, młodzieży i dzieci).
7. przeciwdziałanie przemocy w rodzinie poprzez wzmocnienie pozycji kobiet

III. Program skierowany jest do:

1. ofiar przemocy w rodzinie, w tym:

- dzieci,
- młodzieży

- współmałżonków lub partnerów w związkach nieformalnych,
  - osób starszych,
  - osób niepełnosprawnych;
2. sprawców przemocy w rodzinie: realizacja Programu korekcyjno – edukacyjnego
  3. świadków przemocy w rodzinie
  4. instytucji zajmujących się szeroko rozumianą pomocą rodzinie
  5. organizacji pozarządowych
  6. społeczności lokalnej

IV. Realizacja:

- 1) rozwój sieci instytucji wspierających ofiary przemocy w rodzinie, w tym podniesienie standardu usług świadczonych przez ośrodek interwencji kryzysowej poprzez przekazanie w użytkowanie nowych pomieszczeń oraz zatrudnienie kolejnych specjalistów
- 2) szkolenie dla profesjonalistów (czyli policjantów, prokuratorów, kuratorów, pracowników pomocy społecznej, pedagogów/psychologów itd.)
- 3) kampania podnosząca świadomość na temat problemu przemocy domowej dla społeczności lokalnej
- 4) szkolenie dla wolontariuszy, którzy chcą pomagać pokrzywdzonym wskutek przemocy domowej oraz osób zainteresowanych tematem
- 5) udostępnienie do publicznej wiadomości informatorów o instytucjach udzielających pomocy w sytuacjach doświadczania przemocy w rodzinie.
- 6) opracowywanie i realizacja programów terapeutycznych dla ofiar przemocy w rodzinie: dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych
- 7) prowadzenie terapii indywidualnej ofiar przemocy: dzieci, młodzieży oraz osób dorosłych
- 8) prowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży podczas których nabędą umiejętności konstruktywnego radzenia sobie ze złością
- 9) prowadzenie grup wsparcia
- 10) szeroko rozumiana edukacja
- 11) udzielanie pomocy prawnej

V. Podmioty realizujące:

Jednostki organizacyjne samorządu powiatowego we współpracy z gminnymi jednostkami samorządu terytorialnego i ich jednostkami organizacyjnymi oraz z organizacjami pozarządowymi.

VI. Integralne załączniki do programu:

Załącznik A: „Program psychoedukacyjny dla ofiar przemocy domowej kierowany do osób dorosłych”

Załącznik B: „Przełamując Fale” - projekt grupy wsparcia dla młodzieży doświadczającej przemocy fizycznej, psychicznej, materialnej.

Załącznik C: Grupa rozwojowa z elementami terapii dla dzieci (w wieku od 9 do 13 lat)

PROGRAM PSYCHOEDUKACYJNY DLA OFIAR PRZEMOCY DOMOWEJ KIEROWANY DO OSÓB DOROSŁYCH

I. CELE:

1. umożliwienie realnej oceny własnej sytuacji (autodiagnoza)
2. nabycie wiedzy o mechanizmach przemocy domowej i konstruktywnych sposobach radzenia sobie z nią
3. odreagowanie uczuć
4. rozbrajanie destrukcyjnych stereotypów myślenia
5. rozpoznawanie destrukcyjnych zachowań mających wpływ na aktualną sytuację życiową
6. wyjście z kryzysu
7. odzyskanie równowagi i motywacji do dalszych zmian

Powyższe założenia realizowane będą poprzez oddziaływania grupowe.

II. PODSTAWOWE ZAGADNIENIA (TEMATY):

1. diagnoza sytuacji przemocy
2. tworzenie planu ochrony i radzenia sobie z przemocą
3. edukacja na temat przemocy domowej i jej skutków
4. korzystanie z zasobów (własnych i środowiska lokalnego)
5. budowanie sieci wsparcia
6. ochrona dzieci
7. praca nad zmianą zachowania

Celem ulepszania działalności terapeutycznej i spełniania wysokich wymogów stawianych Ośrodkowi Interwencji Kryzysowej niezbędne jest objęcie programu superwizją.

III. REALIZATORZY PROGRAMU:

1. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Myślenicach jak organ administrujący i monitorujący program.
2. Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy PCPR jako organ realizujący założenia programu.
3. Terapia grupowa prowadzona będzie przez dwie osoby posiadające wykształcenie wyższe oraz specjalistyczne przeszkolenie w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie lub/i pomocy psychologicznej (mgr Katarzyna Ralska i mgr Kora Łach).
4. Podczas naboru i w trakcie realizacji programu niezbędne będą konsultacje psychiatryczne.
4. Zadania prowadzącego:
  - prowadzenie naboru w porozumieniu z Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej w Myślenicach oraz innymi instytucjami: min. sądem, policją, pomocą społeczną, placówkami oświatowymi itd.
  - kwalifikacja do udziału w programie
  - sporządzanie wstępnej diagnozy (w porozumieniu z psychiatrą)
  - sporządzenie autorskiego programu oddziaływań edukacyjnych i psychologicznych
  - prowadzenie zajęć grupowych
  - prowadzenie dokumentacji zajęć: listy obecności, korespondencja, raporty, sprawozdania, statystyki
  - współpraca z instytucjami i organizacjami pomagającymi ofiarom przemocy domowej

IV. FORMY REALIZACJI:

Zasady kwalifikacji:

1. Omówienie kontraktu z osobą zdecydowaną wziąć udział w programie i zakwalifikowaną do niego.
2. Osoby, u których rozpoznano uzależnienie (np. od alkoholu) powinny być kierowane na terapię dla uzależnionych ofiar przemocy.

Harmonogram zajęć:

1. Rekrutacja uczestników w czasie spotkań indywidualnych z prowadzącymi oraz konsultacje psychiatryczne.
2. Ustalenie z uczestnikami kontraktu określającego zasady funkcjonowania w grupie, obecności itp.
3. Prowadzenie terapii grupowej: 12 sesji w czasie trzech miesięcy. Czas trwania jednej sesji grupowej 3 godziny dydaktyczne. Sesje cotygodniowe.
4. Zajęcia prowadzone w grupach do 14 osób.

V. ZASADY FINANSOWANIA PROGRAMU:

Finansowanie z budżetu samorządów gminnych oraz powiatu.

Autor Programu Psychoedukacyjnego Dla Ofiar Przemocy Domowej: mgr Katarzyna Ralska

„Przełamując Fale” -

PROJEKT GRUPY WSPARCIA DLA MŁODZIEŻY DOŚWIADCZAJĄCEJ PRZEMOCY FIZYCZNEJ, PSYCHICZNEJ, MATERIALNEJ.

Przemoc jest problemem rodzinnym. Nigdy nie dotyczy tylko jednej osoby, ale wpływa również na jej bliskich – współmałżonka, przyjaciół i dzieci. Członkowie rodziny w której pojawia się przemoc (niezależnie od jej formy) często czują się bez wyjścia i bez wartości, ponieważ ich życie związane jest ze stosowaniem przemocy przez bliską im osobę. Tracą wiarę w to, że coś się może zmienić i stają się bierni. Dzieci wychowywane w rodzinach gdzie występuje przemoc często przez całe życie uczą się funkcjonować w trudnych i nie pewnych warunkach.

Młodzież dorastająca w takich warunkach doznaje bardzo często urazów fizycznych, ale równie bolesne są urazy psychiczne, które bardzo często wpływają na ich późniejsze gorsze przystosowanie do bycia obywatelem, pracownikiem, a przede wszystkim zadowolonym z siebie człowiekiem.

Ma to wpływ na ich przystosowanie do pełnienia ról dorosłego człowieka w życiu dojrzałym. Tacy młodzi ludzie wymagają pomocy, aby pomóc im odnaleźć zaufanie do innych, oraz sprawić aby nie tworzyli zamkniętego koła przemocy - powtarzając błędy swoich rodziców.

Dla lokalnych społeczności pomoc młodym ludziom to również korzyści, pozwala to zmniejszyć w przyszłości trudności z niedostosowaniem społecznym obywateli, pozwala aby świadomie brali udział w życiu społecznym pracując, zakładając nowe miejsca pracy, i wreszcie tworząc szczęśliwe rodziny, które nie muszą być klientami pomocy społecznej. Warto pomagać młodym ludziom dla lepszego rozwoju gmin, miast i wsi.

Dlatego też powstał projekt grupy wsparcia dla młodzieży doświadczającej przemocy.

Cele programu:

- wzmocnianie i wspieranie rozwoju osobowości młodzieży doświadczającej różnych form przemocy,
- wzmocnianie zachowań związanych z dobrą adaptacją do radzenia sobie w sytuacjach społecznych,

- budowanie pozytywnej samooceny uczestników i przezwyciężanie postawy bierności, budowanie wiary w swoje możliwości.
- Praca terapeutyczna z uwzględnieniem przepracowania indywidualnych trudności i trudności w systemie rodzinnym.
- praca nad budowaniem sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresujących (w tym domowych, szkolnych itp.)

Grupa docelowa:

Program kierowany jest do młodzieży gimnazjalnej i chodzącej do szkoły średniej doświadczającej różnych form przemocy, wynikającej między innymi z alkoholizmu w rodzinie, itp.

Struktura programu:

Spotkania Indywidualne z Młodzieżą - miały by one charakter konsultacyjny, praca indywidualna miałaby tworzyć bazę dla pracy w grupie. Spotkania indywidualne miały by na celu pracę nad motywacją do uczestnictwa w grupie. Pozwalały by też wyłonić i zakwalifikować do grupy wsparcia te osoby, dla których taki rodzaj pomocy byłby wskazany. Nie wszystkie jednak osoby powinny uczestniczyć w grupie, dla tych osób możliwe było by podjęcie terapii indywidualnej. Spotkania indywidualne obejmowały by konsultacje również z rodzicami.

Spotkania Grupowe - przewidywana jest praca z 10-12 osobową grupą zamkniętą. Spotkania grupy będą się odbywały raz w tygodniu, przez 12 tygodni. Każde spotkanie obejmuje 3 godziny dydaktyczne. Grupa jest prowadzona przez dwoje terapeutów. W sumie przewidywane jest 36 godzin spotkań grupowych. Praca terapeutów będzie prowadzona pod superwizją.

Autorki programu:

Małgorzata Olejczyk: terapeuta, interwent kryzysowy.

Jadwiga Płatek: terapeuta, interwent kryzysowy.

Grupa rozwojowa z elementami terapii dla dzieci **(w wieku od 9 do 13 lat)**

Do grupy będą należały dzieci w wieku od 9 do 13 lat, które doświadczały przemocy ze strony członka rodziny lub były świadkami przemocy. Warunkiem przyjęcia do grupy jest to, że sprawca przemocy podda(ł) się terapii lub nie mieszka już razem z dzieckiem. Przyjmowane będą też dzieci, których sytuacja rodzinna jest w trakcie zmian (np. gdy rodzice rozwodzą się). Przed dołączeniem do grupy zostanie przeprowadzona diagnoza indywidualna każdego dziecka. Odbędzie się ona podczas spotkań konsultacyjnych, które będą decydowały o jego uczestnictwie w grupie. Przewiduje się do 10 dzieci w grupie.

Zakładane jest 12 spotkań grupy. Częstotliwość spotkań - co tydzień po 3 godziny dydaktyczne

Grupę poprowadzi dwóch trenerów z wykształceniem pedagogicznym i psychologicznym. Oprócz 36 godzin pracy w grupie, prowadzący będą wcześniej przygotowywać spotkania i omawiać ich efekty po zakończeniu (ok. 1 godziny na spotkanie). Prowadzenie grupy będzie superwizowane raz lub dwa razy w miesiącu.

Cele prowadzenia grupy:

- praca nad przywróceniem poczucia bezpieczeństwa dziecka
- rozpoznawanie i radzenie sobie dziecka z emocjami
- podkreślanie mocnych stron dziecka i wzmacnianie poczucia własnej wartości
- uczenie konstruktywnych sposobów radzenia sobie w relacjach społecznych tak, aby nie powielaly one wzorców zachowań przemocowych

SPOTKANIA GRUPY*	
Kolejność	Temat
1-2	Integracja grupy, praca nad poczuciem bezpieczeństwa
3-4	Rozpoznawanie i wyrażanie swoich emocji
5-6	Wzmacnianie poczucia własnej wartości dzieci
7-8	Umiejętności radzenia sobie ze stresem
9-10-11	Umiejętności alternatywne wobec agresji
12	Zakończenie pracy grupy

*Prowadzący zastrzegają sobie możliwość zmiany tematów lub tempa pracy grupy w zależności od potrzeb dzieci należących do grupy.

Autorki programu:

Marta Tylko - pedagog, interwent kryzysowy

Judyta Klabis - psycholog, interwent kryzysowy